

T.C.
KALKINMA BAKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü

7/56312
GE 67

Sayı : 43728771-610.00- 338
Konu : 7/56312 Esas Sayılı Yazılı Soru Önergesi

ÇOK İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi: (a) Türkiye Millet Meclisi Başkanlığının 10.12.2014 tarihli ve KAN.ve KAR.BŞK. 43452547-120.00.07-[7/56312]-206361 sayılı yazısı.

(b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğünün 15.12.2014 tarihli ve 31853594-610-2-9049-4995 sayılı yazısı.

İlgi (a)'da kayıtlı yazı ile Başbakanlığa iletilen, ilgi (b)'de kayıtlı yazı ile Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılması talep edilen İstanbul Milletvekili Sayın M. Sezgin TANRIKULU'nun Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği 7/56312 esas sayılı yazılı soru önergesinde yer alan hususlar ile ilgili bilgiler ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Bakan

EKLER :
Soru önergesine ilişkin cevaplar
(3 sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

Bilgi :
- Başbakanlık

Adres: Necatibey Cad. No:110/A-06100 Yüce-tepe-ANKARA
Telefon: +90 (312) 294 50 00 - 294 50 95 - 294 50 97
Faks: +90 (312) 294 69 77
Elektronik Ağ: <http://www.kalkinma.gov.tr>

bkilickaya@kalkinma.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.
Evrak teyidi <https://kbeb.kalkinma.gov.tr/Sorgu> adresinden **BDPD-ZRKA-8HUB** kodu ile yapılabilir.

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN M. SEZGİN TANRIKULU'NUN YÖNELTTİĞİ 7/56312
ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE YÖNELİK CEVAPLAR:**

Soru 1: Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK), 2008 yılında yaptığı değişikliğin ardından milli gelir hesaplama sisteminde ikinci kez değişiklik yapmaya hazırlandığı iddiası doğru mudur? İddia doğruysa, hangi gerekçe ile böyle bir değişiklik yapılması planlanmaktadır.

Cevap 1: Ulusal hesapları yeni ekonomik koşullara, metodolojik araştırmalardaki ilerlemelere ve kullanıcı ihtiyaçlarına daha uyumlu hale getirmek için mevcut ulusal hesaplar sistemimizin, Avrupa Ulusal ve Bölgesel Hesaplar Sistemi ESA-1995'den, yeni ESA-2010'a geçişinin sağlanması amacıyla revizyon çalışmaları sürdürülmektedir.

17 Ekim 2014 tarihinde Avrupa Birliği (AB) üye ülkeler yeni Avrupa Hesaplar Sistemi-2010'a (ESA2010) geçiş sağlamış ve hem metodolojik hem de istatistikî yöntemlere ilişkin ana revizyonu gerçekleştirmiştir.

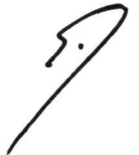
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) tahminleri tüm ülkelerde temel olarak iki nedenle belirli aralıklarla güncellenmektedir. Birincisi, **rutin revizyon** altında yapılan sonradan gelen veya sonradan kesinleşen verilerin hesaplara yansıtılması ile yapılır. Tüm ülkelerde kısa dönemde yayınlanan milli gelir tahminleri, ilerleyen dönem içerisinde yeni verilerin tespit edilmesi veya kullanılan kimi geçici verilerin kesinleşmesi sonucu düzenli olarak güncellenmektedir. Burada, söz konusu olan, dar örnek hacimli araştırmalar ile görece dolaylı tahmin yöntemlerine dayanan dönemlik hesaplamaların, yıllık olarak derlenen ve daha tutarlı veri üzerine inşa edilen doğrudan tahmin yöntemlerine göre yeniden düzenlenmesidir.

İkinci tür güncelleme ise, ekonomik ve sosyal alanlarda ortaya çıkan yeni koşullar doğrultusunda, hesaplamalara ilişkin kapsam veya yöntem değişikliğine gidilmesi ile yapılan **ana revizyondur**. Bu güncellemelerde, önceki dönemlerle karşılaştırılabilirliğin ve seri devamlılığının sağlanması için, neyin niçin değiştirildiği ayrıntılı biçimde açıklanarak, yeni seri mümkün olduğu ölçüde geriye doğru götürülür. Avrupa Birliği ülkelerinde 5 ila 6-7 yıllık sürelerle bu kapsamda güncelleme çalışmaları yapılmaktadır.

Son yıllarda, özellikle üretim sürecinde bilgi ve teknolojinin rolü, maddi olmayan aktiflerin, fikri mülkiyet ürünlerinin ve hizmet faaliyetlerinin artan önemi ve ekonomik sistemlerin küreselleşmesi gibi önemli değişikliklerin ekonomiler üzerinde etkisi bulunmaktadır. Bu değişiklikler, makroekonomik istatistiklerin hesaplama yollarında düzenlemeler gerektirmektedir. ESA-2010'daki Metodolojik ve İstatistiksel Değişiklikler aşağıda özetlenmiştir.

Metodolojik Değişiklikler;

- AR-GE Harcamalarının Sermayeleştirilmesi,
- Askeri Silah Sistemlerinin Sermayeleştirilmesi,
- Sigortacılık Sektörü Tahminlerinin Geliştirilmesi,
- Merkez Bankası Çıktısının Hesaplanması,
- Bazı Kavramlardaki Belirsizliklerin Giderilmesi,

İstatistiksel Değişiklikler;

- Yeni Arz ve Kullanım Tablosunun Hazırlanması,
- Bağımsız Yıllık Hesapların Oluşturulması,
- Kurumsal Sektör Hesaplarının Oluşturulması,
- Dönemsel Hesapların Geliştirilmesi;
- İdari Kayıtların Kullanımının Artırılması,
- Yeni Veri Kaynaklarının Sisteme Eklenmesi

Ülkemizde de 1923 yılından günümüze kadar devam eden milli gelir serisinde 1948, 1968, 1987 ve 1998 baz yılı güncelleme çalışmaları yapılmıştır. Sonuç olarak ülkemizin Avrupa Birliği adaylığı sürecinde Avrupa İstatistik Sistemi'ne uyumun gerçekleştirilebilmesi ve 1998 yılından bugüne kadar ekonomide ortaya çıkan yeniliklerin hesaplara yansıtılabilmesi için, GSYH hesaplamalarında revizyon çalışmaları sürdürülmektedir.

Soru 2: Yeni milli gelir hesaplama sistemiyle milli gelir rakamlarının geçmişe dönük olarak yukarı yönlü revize edilerek, 2010 yılına kadar yeniden hesaplanacağı ve böylelikle ekonomik istatistiklerin iyi tutulacağı iddiası doğru mudur?

Cevap 2: Yeni hesaplama sistemiyle GSYH rakamlarının geçmişe dönük revizyonun da yapılması planlanmaktadır. Özellikle, uzun aralıklarla yapılan, yeni sınıflamalara geçişi sağlayan, yeni veri setlerinin sisteme entegre edildiği, mevcut veri setlerindeki iyileşmelerin hesaplara yansıtıldığı, yeni kayıt sistemlerinin kurulması sonucunda elde edilen verilerin değerlendirildiği, kısacası kapsam genişlemesi içeren güncellemelerde, toplam ve sektörel büyüklüklerde farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Ayrıca, henüz sonuçlanmış bir çalışma söz konusu olmayıp, 2016 yılından önce bu çalışmaların tamamlanması öngörülmemektedir.

Soru 3: Ekonomik istatistiklerin yeniden yapılandırılması yoluyla milli gelirden sanal bir artış amaçladığı iddiası doğru mudur?

Cevap 3: Ekonomik istatistiklerin yeniden yapılandırılması yoluyla milli gelirden sanal bir artışın amaçlandığı iddiası doğru değildir. Planlanan revizyonun amacı yeni metodolojileri ve gereksinimleri sisteme yansıtmak, AB ve OECD üyesi tüm ülkelerde (ESA2010 ve SNA2008'e geçiş) yapılan ana revizyonları sisteme entegre ederek karşılaştırılabilir istatistik üretmektir.

Soru 4: 2002 yılından beri milli gelir hesaplama yönteminde toplam kaç değişiklik yapılmıştır?

Cevap 4: 2002 yılından beri milli gelir hesaplama yönteminde aşağıda belirtilen iki ana revizyon gerçekleştirilmiştir.

- 1- 2008 yılında yayımlanan seri ile ESA95'e geçiş sağlanmış ve 1987 olan baz yılı 1998 olarak revize edilmiştir. Bu revizyon kapsamında hem metodolojik gelişmeler hem de istatistiksel değişiklikler sisteme yansıtılmıştır. Bu revizyon GSYH düzeyinde değişikliğe sebep olmuştur.
- 2- 2014 yılında yayımlanan seri ile AB üyesi ülkelerde kullanılan NACE Rev.2 sınıflamasına geçilmiş ve seri 1998 yılına kadar geri çekilmiştir. Bu revizyon GSYH düzeyini değiştirmemiştir.

Soru 5: Yapılan bu değişiklikler neticesinde, değişiklik yapılmadan önce ve yapıldıktan sonra kişi başına düşen milli gelir ne kadardır?

Cevap 5: Yapılan değişiklikler neticesinde;

- 1- Yukarıda belirtildiği gibi 2008 yılında yapılan revizyon GSYH düzeyinde artışa sebep olduğu için kişi başına düşen GSYH'da artışa yol açmıştır. Aşağıda iki serinin de mevcut olduğu yıllar için (1998-2006) kişi başına GSYH değerlerine yer verilmiştir.

Tablo- Kişi Başına Gayri Safi Yurtiçi Hasıla

Yıl	1987 Bazlı GSYH Serisi (\$)	1998 Bazlı GSYH Serisi (\$)
1998	3176	4338
1999	2847	3907
2000	2941	4129
2001	2146	3019
2002	2622	3492
2003	3412	4565
2004	4187	5775
2005	5016	7036
2006	5482	7597

- 2- 2014 yılında yapılan revizyonla NACE Rev2'ye geçiş sebebiyle GSYH düzeyinde bir değişiklik olmamış bu sebeple kişi başına GSYH değeri aynı kalmıştır.

